

Woordenschatontwikkeling meten bij nieuwkomers

Manuela Pinto, Shalom Zuckerman & het Coloring Book Team

1

Wie zijn wij

Onderzoekers naar taalvererving aan de Universiteit Utrecht:

- Manuela Pinto
<https://www.uu.nl/medewerkers/MPinto>
- Shalom Zuckerman
<https://www.uu.nl/medewerkers/SZuckerman>
- Het Coloring Book Team

**Utrecht
University**

2

Nederlands voor Alle Kinderen

- Nederlands als tweede taal
- Voor kinderen die uit alle landen komen

NvAK richt zich specifiek op nieuwkomers.

3

Nieuwkomers

- Kinderen die nieuw zijn in Nederland.
- Ze spreken geen woord Nederlands.
- Eerst +/- 1 jaar op een taalschool, daarna doorstroming naar het reguliere onderwijs.

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/basisonderwijs/onderwijs-voor-nieuwkomers>

4

Doelen van het NvAK-project

1. Een referentielijst met 400 woorden op "volgorde van moeilijkheid voor Nieuwkomers"
2. Ontdekken welke factoren het leren van het Nederlands door Nieuwkomers kunnen beïnvloeden.
3. Het definiëren van nieuwe observatie- en meetcriteria rondom de taalontwikkeling van Nieuwkomers.

5

Eerlijk meten

- Verouderd testmateriaal (b.v. TAK)
- Ongeschikt testmateriaal (bestaande tests zijn voor Nederlandstalige kinderen gemaakt)
- Relevantie van andere factoren (redenen voor migratie, 1e taal, dagen in Nederland, culturele verschillen, etc.)

6

Wat wordt door NvAK getest?

- Zelfstandig naamwoorden: kaas, plafond, hals, rok, trein, ...
- Werkwoorden: lachen, springen, knuffelen, ...
- Bijvoeglijk naamwoorden: groot, kapot, gestreept, ...
- Eenvoudige zinsconstructies met voorzetsels (plaatsbepalingen): over, onder, op, ...
- Woorden thematisch gegroepeerd: in de klas, in de speeltuin, op straat, een verkleedfeestje, het menselijk lichaam, ...

7

Hoe werkt het?

DEMO:

https://coloringbook.hum.uu.nl/book/LOWAN_demo

8

Hoe is NvAK ontstaan?

9

Eerste selectie

1000 woorden geselecteerd uit de volgende bronnen:

- Lijst met woorden op basis van de zelfontwikkelde methode/leerlijn *Mondeling Nederlands* voor groep 3 t/m groep 8 (Taalschool Utrecht)
- *Nieuwkomers woordenlijst* uit de *DigiWak* (Stichting DigiWak, Kuiken)
- Handboek voor nieuwkomers *Zien is snappen* (Coenen & Heijdenrijk)

10

Selectie door nieuwkomersexperts

Gebruik van 33 adviseurs (via het LOWAN).
Ieder adviseur 100 woorden (znw, ww, bnw, vz).
Werkwijze: ieder woord is beoordeeld op
1) relevantie voor de nieuwkomers
2) moeilijkheidsgraad
op een schaal tussen 0 en 5.
Ieder woord is geëvalueerd door minstens 3
adviseurs.

11

Eindselectie woorden voor de test

400 woorden geselecteerd op basis van:

- Hoe belangrijk is het woord voor nieuwkomers?
- Hoe moeilijk is het woord voor nieuwkomers?

12

Samenstelling test

Op basis van de 400 woorden zijn meer dan 60 tekeningen gemaakt met verschillende thema's, en 400 zinnen opgenomen.

13

Samenstelling test

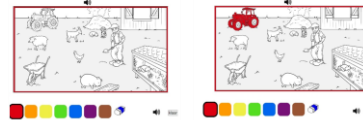
13 versies van de test, allemaal even moeilijk.

32 woorden per versie.

Alle versies bevatten andere woorden.

Iedere versie bevat znw, ww, bnw en simpele constructies vz.

Gebruikte methode: *The Coloring Book*

14

Het onderzoek achter NvAK

15

Deelnemers

- 621 nieuwkomerskinderen in taalscholen in Nederland
- Leeftijd: 4-12
- Tijd op school: 39-620 dagen

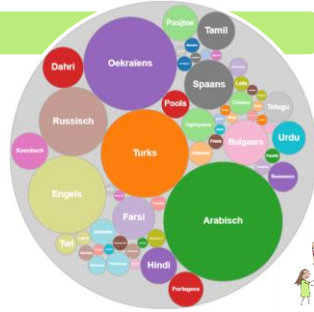
Afbeelding van Prolog

16

Talen

58 moedertalen

17

Gemeten factoren

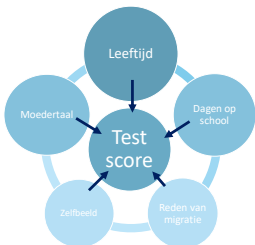
- Leeftijd
- Tijd op school
- Moedertaal
- Migratiestatus
- Zelfbeeld

We willen weten:
Welke van deze factoren spelen de grootste rol
bij woordenschatontwikkeling?

18

Resultaten

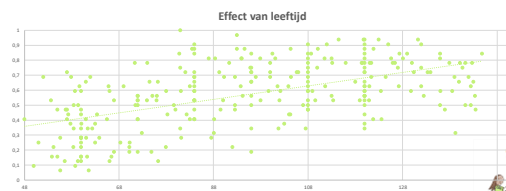
De belangrijkste factoren:

1. Leeftijd: oudere kinderen scoren beter
2. Aantal dagen op school
3. Moedertaal
4. Migratiestatus: 'niet-vluchtelingen' scoren iets beter
5. Zelfbeeld

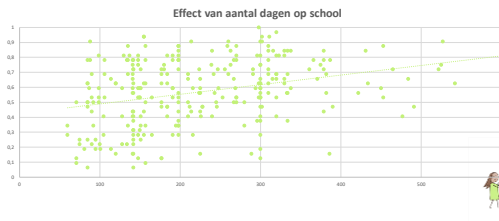
19

Resultaten

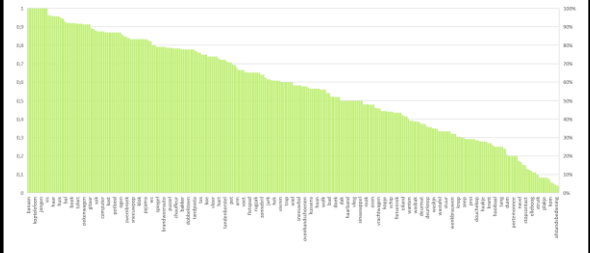
20

Resultaten

21

De 400 woorden voor nieuwkomers

22

Resultaten

Het makkelijkste woord voor nieuwkomers is:

Banaan

56 van 56 kinderen hebben dit woord correct gedaan.

23

Resultaten

Het is niet zo gek dat dit het makkelijkste woord is:

- Het object is duidelijk en herkenbaar
- Het woord is makkelijk om te zeggen en herkennen
- In meer dan de helft van de talen is het woord ook banaan (of banana, of banans, banane, of balina)

Banaan

Let op! Voor Nederlandstalige kinderen is banaan niet het eerste of makkelijkste woord

24

Het moeilijkste woord voor nieuwkomers is:

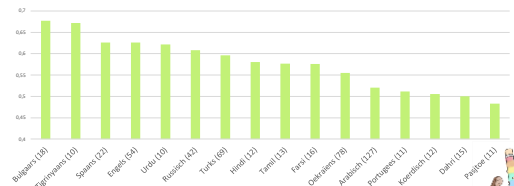

Hals

Maar 2 van van 43 kinderen hebben dit woord correct gedaan.

25

26

[illegible]

27

Vervolgonderzoek

28

Scan de QR-code, lees over ons werk en meld je aan.

- Meer informatie over NvAK?
- Ideeën voor vervolgonderzoek?
- Meedoen in onze projecten?

29

Dankwoord

30

De kinderen van de taalscholen

Via het LOWAN hebben de volgende scholen deelgenomen:

De Vlieger - Dronten
Hart van Noord - Utrecht
Mariëndaal - Utrecht
Knotwilg - Amsterdam
Binnenkruier - Almere
Molière - Almere
Sesamstraat - Almere

Taalschool - Hilversum
Amsteltaal - Amstelveen
Taalschool Voila - Leusden
WereldKidz Albatros - Zeist
Kernschool - Zaandam

31

Deelnemende taalscholen

De Kernschool
voor nieuwkomers

Ante
taal taaleen voor u!

Taalschool
HILVERSUM

AMSTELTAAL
Een wereldschool!

Albatros

Taalschool Utrecht

Knotwilg

Voila
verschillend onderwijs in leusden achterveld

taal

LOWAN
ONDERSTEUNING ONDERWIJS NIEUWKOMERS

32

Onze sponsors

Elire Machilde

JANIVO
STICHTING

Boomtest onderwijs

Universiteit Utrecht

Utrechts
Universiteitsfonds

33

De Coloring Book Team

Mirjam Lentz
Sanne Dietewig
Inge Pronk
Janneke Haarmsa
Judith Kruidenier
Valerie Bontekoe
Merel Dekker
Demian Haldar

34

Research Software Lab

Julian Gongrijp
ICT DEVELOPER

35

Veel dank!

36